

Näringsutskottets betänkande

1999/2000:NU5

Lägesrapport angående de regionala tillväxtavtalen

Ärendet

I detta betänkande behandlas

dels regeringens skrivelse 1998/99:96 med lägesrapport angående de regionala tillväxtavtalen,

dels fyra motioner som väckts med anledning av skrivelsen.

En skrivelse om resurscentrum för kvinnor har inkommit i ärendet.

Sammanfattning

Utskottet föreslår att regeringens skrivelse med lägesrapport angående de regionala tillväxtavtalen läggs till handlingarna utan ytterligare åtgärd. Samtidigt avstyrks fyra motioner. En fråga aktualiseras särskilt av utskottet, nämligen jämställdhetsaspekterna i samband med tillväxtavtalen. Utskottet förutsätter att regeringen i det fortsatta arbetet med tillväxtavtalen överväger hur jämställdhetssynpunkterna bättre skall kunna tillgodoses. I en reservation (m, kd, fp) anføres att det är tveksamt om de regionala tillväxtavtalen kan spela den roll för regional utveckling som regeringen förväntar sig.

Skrivelsen

I regeringens skrivelse 1998/99:96 lämnas information om pågående arbete med att ta fram regionala tillväxtavtal.

Motionerna

De motioner som väckts med anledning av skrivelsen är följande:

1998/99:N10 av Per Westerberg m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de regionala tillväxtavtalen.

1998/99:N11 av Ulla Hoffmann m.fl. (v) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sjupektsprogram för en jämställd tillväxtpolitik,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den offentliga sektorn som tillväxtskapande,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en plan för hur den sociala infrastrukturen skall utvecklas i tillväxtavtalen.

1998/99:N12 av Lena Ek m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den låga kvinnorepresentationen i regionernas arbete med tillväxtavtalen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att offentliga stödmedel skall fördelas rättvist mellan företag som drivs av kvinnor respektive män,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om finansiering av regionala projekt och nödvändigheten av förändringar i regelverk för att underlätta tillväxt och utveckling samt om behovet av en helhetssyn bland de regionala och centrala aktörerna som hanterar frågor om företagsutveckling.

1998/99:N13 av Ewa Larsson (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sjupunktsprogram, med förändringen som beskrivits ovan på den sista punkten, för en jämställd tillväxtpolitik,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en plan för hur den sociala infrastrukturen skall utvecklas i tillväxtavtalen,

3. att riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om hur de fortsatta tillväxtavtalen skall utformas på ett jämställt sätt.

Utskottet

Regeringens skrivelse

Inledning

I regeringens skrivelse med en lägesrapport angående de regionala tillväxtavtalen (skr. 1998/99:96) beskrivs det arbete med regionala tillväxtavtal som riksdagen beslutade om i maj 1998 till följd av den senaste regionalpolitiska propositionen. Skrivelsen, som är daterad i april 1999, ger vidare en översikt över vissa – för tillväxtavtalen betydelsefulla – aviserade eller redan genomförda regeländringar.

Bakgrund

Genom beslut om en ny regional näringspolitik, som fattades våren 1998 (prop. 1997/98:62, bet. 1997/98:AU11), introducerades regionala tillväxtavtal som ett instrument för bättre samverkan mellan de olika organ som arbetar med tillväxt- och sysselsättningsfrämjande åtgärder på lokal, regional och central nivå. Avtalen skall utarbetas i breda partnerskap. Program och åtgärder skall enligt skrivelsen grundas på kvinnors och mäns lika möjligheter. I avtalen skall vidare framgå hur programmet påverkar omställningen till ekologisk hållbarhet, skyddet av miljön, en effektiv användning av jordens

resurser samt hur det integreras med tillväxt och ökad sysselsättning. Det är inte fråga om nya eller utökade statliga ekonomiska resurser till regionerna genom tillväxtavtalen; däremot skall givna resurser utnyttjas effektivare. Den första avtalsperioden avser åren 2000–2002.

Regeringens erbjudande från maj 1998 till länsstyrelser och självstyrelseorgan att utarbeta regionala tillväxtavtal antogs av samtliga tillfrågade. Avtalen skall innehålla dels en analys av regionens styrkor och svagheter, dels ett program som anger mål, prioriterade insatsområden och åtgärder. Vidare skall lämnas en beskrivning över hur olika aktörer avser att bidra till finansieringen. Länen fick i samband med programarbetet möjlighet att föreslå ändringar av regler som de ansåg hindrande för samverkan. Enligt skrivelsen skulle den första versionen av tillväxtavtalen lämnas till regeringen i april 1999 för granskning av en grupp oberoende utvärderare. I regeringens nyligen avlämnade budgetproposition (prop. 1999/2000:1) med förslag till budget för år 2000, lämnas förslag som kommer att utgöra en utgångspunkt för de statliga organens finansieringsmöjligheter under det första avtalsåret.

En viktig uppgift i arbetet med tillväxtavtalen är att identifiera det s.k. regionala tillväxtkapitalet, dvs. de resurser för tillväxt och sysselsättning som kommer i fråga för att finansiera genomförandet av tillväxtavtalen. Dit hör t.ex. olika anslag inom småföretags-, regional- och arbetsmarknadspolitiken men också delar av EG:s strukturfonder. För budgetåret 1999 beräknas det regionala tillväxtkapitalet till drygt 18 miljarder kronor och för år 2000 till 19 miljarder kronor. Åtta olika utgiftsområden och ett trettiofem anslag ingår.

Det regionala partnerskapet i länen utgör plattform för arbetet med tillväxtavtalen. Enligt skrivelsen förväntas kommuner, landsting och näringslivet att delta, liksom statligt finansierade organ som har regional organisation samt högskolor och universitet. Andra parter är stiftelser, kulturlivet och lokala utvecklingsgrupper m.fl. Enligt regeringen bör jämn könsfördelning eftersträvas i partnerskapet. Ett antal myndigheter har i maj 1998 av regeringen fått i uppdrag att medverka kring de regionala tillväxtavtalens innehåll, genomförande och finansiering. Vidare har det uppdragits åt Närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK) att aktivt delta i och understödja arbetet med tillväxtavtalen. Inom Regeringskansliet leds arbetet av statssekreterare från berörda departement, den s.k. Tvärdelegationen, medan tjänstemän från de mest berörda enheterna, det s.k. Tvärsekreterariatet, har det löpande operativa ansvaret.

Lägesrapport

Arbetsprocessen med tillväxtavtal

Enligt skrivelsen har de regionala parterna själva avgjort vilken geografisk avgränsning som skall gälla för avtalet. För regioner som berörs av strukturfondsprogrammen har det enligt regeringen varit viktigt att så långt möjligt välja en geografisk avgränsning för tillväxtavtalet som gör att arbetet med dessa program kan integreras i avtalet.

I flertalet län har arbetet med analysfasen i tillväxtavtalet varit klart till årsskiftet 1998/99, varefter arbetet med programfasen har inletts. Eftersom

finansiering från det statliga tillväxtkapitalet skall kunna kombineras med resurser från t.ex. kommuner och näringsliv, har det varit viktigt för varje län att kunna urskilja "sitt tillväxtkapital". Enligt skrivelsen har det emellertid visat sig vara omständligt att beräkna det regionala tillväxtkapitalet per län. Detta beror bl.a. på att vissa myndigheter anslår medel direkt till projekt utan att någon regional fördelningsnyckel används. Länen bör så långt möjligt uppskatta resursbehovet per prioriterat insatsområde för hela avtalsperioden, sägs det i skrivelsen. Flera län hade dock under hand informerat om att finansieringslösningarna inte kunde redovisas i avtalsutkastet i april 1999.

Regeländringsförslag

Länen har lämnat sina regeländringsförslag till Regeringskansliet fram till april 1999, vilket är en förlängning i förhållande till den första planen som angav den 31 december 1998 som ett sista datum för lämnande av förslag. De regelförändringar som kan aktualiseras enligt skrivelsen är sådana som styr myndigheter och anslag och samtidigt är relaterade till tillväxtavtalet. Långsiktiga strukturella åtaganden som utbildning, forskning och infrastruktur skall inte beröras, liksom inte heller de skatte- och arbetsrättsliga regelverken.

I slutet av januari 1999 hade förslag om regeländringar lämnats av tolv län. Förslagen har enligt skrivelsen föranlett följande iakttagelser.

- De flesta regelförslagen berör behovet av harmonisering och ändringar av regler inom sektorsvisa författningar, t.ex. förslag om mindre detaljreglering.
- Många förslag går in på avgränsade sakfrågor, t.ex. avseende högskolans möjligheter att sälja utbildningar.
- Flera förslag visar på behovet av harmonisering mellan författningar på olika politikområden, t.ex. förslag om mindre detaljreglering.
- Många förslag rör småföretagsamhetens villkor, t.ex. behov av kapitalförsörjning eller regelförenkling.
- I flera förslag yrkas på specialanpassningar av regler till regionen, t.ex. önskemål att bli s.k. frilän när det gäller resurser inom arbetsmarknadspolitiken.
- Flera förslag återspeglar behovet av att förenkla och förtydliga reglerna. Vidare behövs det bättre information om gällande regler.

Rutinerna i Regeringskansliet för att bereda regelförslag ändras dock inte av att förslagen tas fram i arbetet med tillväxtavtal, påpekas det i skrivelsen. Det arbete på regelområdet som pågår inom Regeringskansliets ram är bl.a. följande.

- Inom Näringsdepartementet förbereds en bredare översyn av näringspolitikens instrument.
- Regeringen har påbörjat en översyn av det statliga exportfrämjandet, bl.a. med inriktning på de små och medelstora företagen.
- På arbetsmarknadspolitikens områden är regelverket under förändring, bl.a. i syfte att minimera undanträngnings- och inlåsningseffekter.
- Främst på grund av EG-kommissionens nya riktlinjer för regionala stöd, vilka träder i kraft den 1 januari 2000, pågår en översyn av vissa regionalpolitiska stöd.
- En parlamentarisk kommitté utreder den svenska regionalpolitiken.

- Särskilda utredare har lämnat regeringen förslag angående den nationella anpassningen till de kommande programmen för mål 1 och mål 2 i EG:s strukturfonder respektive inriktningen av det nya mål 3-programmet.
- Regeringen föreslog i 1999 års ekonomiska vårproposition (prop. 1998/99:100) en satsning på kompetensutveckling för anställda under åren 2000–2002 inom ramen för Europeiska socialfondens nya mål 3.
- Regeringen skall återkomma till riksdagen med ett förslag om att inrätta ett s.k. valideringsorgan för utländsk yrkeskompetens och gymnasieutbildning.
- De regionala kompetensrådets roll och uppgifter skall förtydligas.
- I slutet av år 1998 beslutade regeringen om ett system för effektivare analyser av reglers konsekvenser för små företags villkor. Den s.k. SimpLex-gruppen skall bl.a. arbeta med att understödja utredningars, myndigheters och departementens arbete med konsekvensanalyser.
- I 1999 års ekonomiska vårproposition föreslog regeringen att information om företagande till blivande och befintliga företagare skall förstärkas.
- En översyn skall göras för att undanröja eventuella hinder som kan finnas för regionalt baserade fonder.

Iakttagelser i arbetet med tillväxtavtalen

I skrivelsen understryks att arbetet med tillväxtavtalen är en kontinuerlig process, som fortlöpande kan förbättras.

Bland annat har det framkommit att organisationen för näringslivsfrämjande, t.ex. för teknikspridning och exportstöd, är alltför splittrad. Både organisationer och företag anser att statliga och andra organ måste samordnas så att företagen får *ett* organ att vända sig till för att hitta rätt i utbudet av tjänster.

Vissa län har rapporterat att de har haft vissa svårigheter med att engagera det privata näringslivet i avtalsarbetet, sägs det i skrivelsen. Vidare rapporteras det från flera län att kvinnorepresentationen är låg, inte minst på näringslivssidan.

Motionerna

I motion 1998/99:N10 (m) framförs uppfattningen att tillväxtavtalen vilar på den felaktiga föreställningen att ekonomisk tillväxt kan planeras och administreras fram. Vidare framhålls att de regelförenklingar som eftersträvas måste genomföras med eller utan tillväxtavtal. Småföretagsdelegationens förslag till förenklingar för företagandet borde redan ha genomförts, sägs det i motionen. För att Sverige skall få ett mer dynamiskt företagarklimat krävs insatser på områden som skatte-, arbetsmarknads- och energiområdet. I stället för en generell stimulanspolitik vidhåller regeringen en politik med selektiva företagsstöd, samtalsgrupper och treårsplaner, hävdar motionärerna. Erfarenheten visar dock att traditionell lokaliserings- och planeringspolitik i mycket begränsad omfattning kan åstadkomma tillväxt och nya jobb. Enligt motionärerna efterfrågar företagarna sänkta skatter och inte bidrag. Goda allmänna konkurrensvillkor är den viktigaste förutsättningen. Vidare skulle kvinnors företagande i många fall gynnas av att konkurrensen öppnas inom den offentliga sektorn, sägs det i motionen.

För att få en jämställd tillväxtpolitik föreslås i motion 1998/99:N11 (v) att regeringen skall utgå från ett sjupunktsprogram som formulerats av professor Gunnel Forsberg i januari 1999 i en rapport, som baseras på ett uppdrag från NUTEK. Bland annat bör ett tillväxtavtal ha en plan för jämställdhetssatsningar och projektuppföljning. Kvinnor bör få sin andel av sysselsättnings-tillfällena. Vidare bör såväl kvinnor som män representeras i partnerskapet.

När länen skall urskilja sitt tillväxtkapital befarar motionärerna att länen agerar traditionellt på ett sådant sätt att den tillväxt som kvinnor bidrar med – inom den offentliga sektorn – inte räknas med i länets tillväxtkapital. Därför begär motionärerna en redovisning av hur de medel som offentliga organ och näringslivet satsar på projekt m.m. fördelar sig på kvinnor och män. Vidare framhålls i motionen att det måste vara en självklar utgångspunkt för tillväxtavtalen att den offentliga sektorn skall vara en integrerad del i uppgiften att skapa en hållbar tillväxt. Om avsikten är att de regionala tillväxtavtalen skall leda till arbetstillfällen som inte bygger på kvinnors obetalda arbete, måste regionerna planera för daghem, skolor och äldreomsorg, dvs. den sociala infrastrukturen.

Även i motion 1998/99:N13 (mp) föreslås att regeringen skall ta till sig det sjupunktsprogram för en jämställd tillväxtpolitik som professor Gunnel Forsberg föreslagit. En av dessa punkter innebär att jämställda tillväxtavtal inledningsvis bör utformas i ett par försökslän. Till skillnad från rapportförfattaren anser dock motionären att jämställda tillväxtavtal bör utformas för hela landet, inte endast i ett par försökslän. Begreppet tillväxt bör enligt motionären inte enbart syfta på vägar och flygplatser etc. utan bör också avse produktion inom den mänskliga och kulturella sfären. Eftersom de nuvarande tillväxtavtalen inte sker med utgångspunkt i både mäns och kvinnors erfarenheter och kompetens krävs enligt motionären att regeringen återkommer med förslag på hur de framtida tillväxtavtalen skall kunna upprättas på ett jämställt sätt.

Motionärerna bakom motion 1998/99:N12 (c) kritiserar den låga kvinno-representationen i partnerskapsgrupperna och anser att det är ett naturligt krav att tillväxtavtalen skall jämställdhetsmärkas både vad avser representation och resurser.

Vidare hävdas i motionen att offentliga stödmedel, t.ex. småföretagsstöd, skall fördelas rättvist mellan företag som drivs av kvinnor respektive män. Ungefär 70 % av småföretagsstödet går till manligt dominerade branscher, eftersom reglerna är sådana att många typiska kvinnoföretag inom handels- och tjänstesektorn utesluts från möjligheten att söka dessa stödmedel, sägs det i motionen.

Regionerna skall redan nu redovisa en egen finansiering av regionala projektidéer. Därmed anser motionärerna att det finns en risk för att många goda idéer om projekt eller program för att utveckla kvinnors företagande inte kommer att kunna genomföras på grund av avsaknad av egen finansiering.

Vissa kompletterande uppgifter

Tidigare riksdagsbehandling

Regeringen introducerade en ny regional näringspolitik med bl.a. regionala tillväxtavtal i den senaste regionalpolitiska propositionen (prop. 1997/98:62). Arbetsmarknadsutskottet, som då ansvarade för beredningen av de regionalpolitiska frågorna, redovisade en positiv inställning till regeringsförslaget och framhöll bl.a. att själva processen när avtalen utarbetas kan väntas få betydelse för den regionala tillväxten (bet. 1997/98:AU11). Arbetsmarknadsutskottet pekade också på vikten av att de regionala tillväxtavtalen samordnas med kommande strukturfondsprogram. I en reservation (m) yrkades att regeringens förslag om tillväxtavtal skulle avslås av riksdagen med motivet att Sverige behöver generell stimulanspolitik i stället för selektiva lösningar, bidragspolitik och detaljreglering av näringslivet. I två andra reservationer (fp, kd; v, mp) framfördes att tillväxtavtalen bör vara mer långsiktiga än den föreslagna treårsperioden respektive att tillväxtavtalen ökar den regionala nivåns betydelse och aktualiserar frågan om införande av länsparlament.

Under våren 1999 behandlade näringsutskottet frågor om regional näringspolitik i betänkande 1998/99:NU7. Utskottet ställde sig positivt till den typ av nytänkande som tillväxtavtalen representerar. Enligt utskottet innebär tillväxtavtalen en bestämd förskjutning i riktning mot mer lokalt inflytande. Om något i processen med framtagandet av tillväxtavtal inte skulle visa sig fungera helt effektivt, har man enligt utskottets sätt att se vunnit viktiga erfarenheter för framtiden, sägs det i betänkandet. I en motivreservation (m, kd, fp) framhölls att regeringen är överdrivet optimistisk när det gäller tillväxtavtalens fördelar. Den regelförenkling som eftersträvas bör genomföras vare sig det sker inom processen med tillväxtavtal eller inom det rådande systemets ram.

Frågor om kvinnors företagande har utskottet behandlat i samband med såväl näringspolitiska som regionalpolitiska frågor under riksmötet 1998/99. I utskottets betänkande om vissa näringspolitiska frågor (bet. 1998/99:NU6) redovisade utskottet bl.a. följande.

En ökning av kvinnors företagande intar en självklar roll i den tillväxtpolitik som regeringen bedriver och som utskottet står bakom. Att identifiera vilka omständigheter som utgör hinder för kvinnor att starta företag och vidta åtgärder för att eliminera dessa är, enligt utskottets mening, en angelägen uppgift inom näringspolitiken. Generellt gäller att "mainstreaming" bör präglade de näringspolitiska insatserna för att främja tillkomst av nya företag och tillväxt av befintliga företag.

I en reservation (m, kd, fp) framhölls vikten av att främja och stödja kvinnors företagande. Väsentliga åtgärder är stärkande av etableringsfriheten i den offentliga sektorn, upphandling av kommunal verksamhet i konkurrens, öppnande av marknader för hemnära tjänster m.m.

I en annan reservation (c) föreslogs ett tioårigt program, innehållande rådgivning, utbildning och finansiering för kvinnors företagande.

Utveckling

Regeringen uppdrog i maj 1998 till berörda statliga myndigheter, bl.a. NUTEK, att ställa myndighetens sakkunskap och kompetens till förfogande för regionernas arbete med tillväxtavtalen. NUTEK har inom ramen för detta uppdrag gjort en utvärdering av regionernas utkast till förslag, vilket redovisas i rapporten De regionala tillväxtavtalen (R 1999:12), daterad i juni 1999.

Enligt NUTEK är arbetet med de regionala tillväxtavtalen en läroprocess för olika aktörer och mellan sektorer och nivåer i Sverige. NUTEK anser att de redovisade avtalsförslagen har inneburit en vitalisering av det regionala utvecklingsarbetet avseende såväl process som inriktning. Även om mycket arbete återstår innan en första programperiod kan påbörjas samt om det även under programperioden krävs ett fortsatt gemensamt utvecklingsarbete, ger de redovisade avtalsförslagen goda förhoppningar om en mer gynnsam regionalekonomisk utveckling i landet, sägs det i rapporten.

I 1999 års ekonomiska vårproposition (prop. 1998/99:100) aviserades ett kommande utrednings- och analysarbete angående bl.a. de statliga stöden för nyföretagande och företagsutveckling. Enligt Näringsdepartementets beslut på det här aktuella området (protokoll 1999-04-29) avser departementet att genomföra en översyn av vissa av statens aktörer och deras åtgärder och program för ökad tillväxt och sysselsättning. Uppgiften för utredningen, vilken skall bedrivas internt inom Regeringskansliet, anges bl.a. vara följande.

- Översyn av mindre företags behov av statliga insatser för att växa och utvecklas.
- Utvärdering av viktiga näringspolitiska småföretagsåtgärder som genomförs i dag.
- Avlämnande av förslag till framtida statliga insatser för att främja tillväxt bland främst småföretag och förslag om hur insatserna kan samordnas för att förenkla för företagen.

Vidare redovisas att utredningen skall avlämna en rapport senast den 30 november 1999. Det framgår av bilagan till regeringsbeslutet att regeringen avser att för riksdagen lägga fram en sammanfattande analys och förslag till åtgärder under år 2000. Vidare gäller för utredningsuppdraget att vid en bedömning av statliga näringspolitiska insatser hänsyn skall tas till kravet på jämställdhet mellan kvinnor och män.

Enligt information från Regeringskansliet har det aviserade arbetet nu påbörjats.

I regeringens nyligen avlämnade budgetproposition (prop. 1999/2000:1) tas bl.a. upp regeländringar av betydelse för de regionala tillväxtavtalen. Redovisningen i budgetpropositionen kompletterar den redovisning som gjorts i den här behandlade skrivelsen. Bland annat nämns följande i budgetpropositionen.

Enligt regeringens uppfattning bör åtgärderna i tillväxtavtalen ytterligare fokuseras på och inriktas mot tillväxt i näringslivet. NUTEK föreslås få en ökad roll som samverkanspart och medfinansierare i de regionala tillväxtavtalen. Regeringen avser att precisera de förhandlingsförutsättningar som gäller

för statlig medfinansiering av tillväxtavtal. Hur jämställdhet respektive ekologiskt hållbar utveckling skall hanteras i tillväxtavtalen, är också frågor som kräver ett fördjupat arbete enligt regeringen.

En utökad satsning på Industriella utvecklingscentrum (IUC) planeras enligt vad som sägs i budgetpropositionen. IUC och liknande regionala centrumbildningars betydelse för de små och medelstora företagens utveckling lyfts fram i tillväxtavtalen i flera län. Vidare nämns i budgetpropositionen att de centrala kulturmyndigheterna har en central roll när det gäller att stärka kultursektorns betydelse i näringslivsutvecklingen.

Förslag som kräver riksdagens beslut behandlas på sedvanligt sätt under respektive utgiftsområde.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har noterat att den utvärdering som NUTEK har genomfört beträffande arbetet med tillväxtavtal har gett verket underlag för en bedömning att de redovisade avtalsförslagen ger goda förhoppningar om en mer gynnsam regionalekonomisk utveckling i landet. Liksom tidigare ställer sig utskottet positivt till denna typ av utvecklingsstrategi, som innebär ett nytänkande. Strategin är ett led i den tillväxtpolitik som utskottet ansluter sig till. Enligt utskottets uppfattning innebär tillväxtavtalen, enligt den modell som nu prövas, en bestämd förskjutning i riktning mot mer lokalt inflytande. Om något i processen med framtagandet av tillväxtavtal inte skulle visa sig fungera helt effektivt, finns det goda möjligheter till korrigering för framtiden.

En särskild punkt, nämligen jämställdhetsaspekterna i samband med tillväxtavtalen, önskar utskottet aktualisera redan nu. I likhet med vad som framförs i motionerna 1998/99:N11 (v), 1998/99:N12 (c) och 1998/99:N13 (mp) anser utskottet att systemet med tillväxtavtal måste gynna båda könen och att det finns utrymme för förbättringar från jämställdhetssynpunkt, bl.a. vad gäller kvinnorepresentationen i partnerskapen. Utskottet förutsätter att regeringen i det fortsatta arbetet med tillväxtavtalen överväger hur jämställdhetssynpunkterna bättre skall kunna tillgodoses. Utskottet vill också betona att jämställda tillväxtavtal skall gälla i hela landet. Vidare bör i detta sammanhang uppmärksammas vikten av att även arbetsmarknadens parter deltar i arbetet kring de regionala tillväxtavtalen samt att de kulturella utvecklingsmöjligheterna tas till vara.

Ovan har redovisats att Näringsdepartementet har inlett en översyn av bl.a. de näringspolitiska småföretagsåtgärderna. Det får förutsättas att småföretagsstödet, vilket ifrågasatts från jämställdhetssynpunkt, berörs av det omfattande utrednings- och analysarbete som nu har inletts. Med hänsyn till vad som anförts avstyrks de ovan nämnda motionerna liksom även motion 1998/99:N10 (m). Regeringens skrivelse med lägesrapport angående de regionala tillväxtavtalen bör läggas till handlingarna.

Hemställan

Utskottet hemställer

 beträffande *lägesrapport angående de regionala tillväxtavtalen*
att riksdagen med avslag på motionerna 1998/99:N10, 1998/99:N11,
1998/99:N12 och 1998/99:N13 lägger regeringens skrivelse 1998/99:
96 till handlingarna.

res. (m, kd, fp)

Stockholm den 21 september 1999

På näringsutskottets vägnar

Per Westerberg

I beslutet har deltagit: Per Westerberg (m), Barbro Andersson Öhrn (s), Reynoldh Furustrand (s), Lennart Beijer (v), Göran Hägglund (kd), Karin Falkmer (m), Sylvia Lindgren (s), Ola Karlsson (m), Nils-Göran Holmqvist (s), Gunilla Wahlén (v), Inger Strömbom (kd), Ola Sundell (m), Ingegerd Saarinen (mp), Åke Sandström (c), Eva Flyborg (fp), Anne Ludvigsson (s) och Karl Gustav Abramsson (s).

Reservation

Per Westerberg (m), Göran Hägglund (kd), Karin Falkmer (m), Ola Karlsson (m), Inger Strömbom (kd), Ola Sundell (m) och Eva Flyborg (fp) anser

dels att utskottets ställningstagande bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det tveksamt om de regionala tillväxtavtalen kan spela den roll för regional utveckling som regeringen förväntar sig. Regeringen borde i stället för att hålla fast vid stöd och bidrag i olika former satsa på en mer framåtsyftande näringspolitik, inte minst mot bakgrund av den avfolkning som nu sker ute i landet. Med instämmande i vad som sägs i motion 1998/99:N10 (m) anser utskottet att de regelförenklingar som initieras genom processen med tillväxtavtal skall genomföras oberoende av om avtal finns eller inte.

Systemet med tillväxtavtal har ännu inte funnit sina former. Utskottet vill peka på ett par viktiga faktorer, där det är nödvändigt att finna nya lösningar. Enligt utskottets uppfattning är näringslivets medverkan i avtalen ett steg i rätt riktning. Dock finner utskottet att denna medverkan i större omfattning borde avse aktiva företagare. För det andra anser utskottet att ett system med tillväxtavtal måste gynna båda könen och att det finns utrymme för förbättringar från jämställdhetssynpunkt. Utskottet förutsätter att regeringen i det fortsatta arbetet med tillväxtavtalen överväger hur jämställdhetssynpunkterna bättre skall kunna tillgodoses. Viktiga åtgärder för att främja kvinnors företagande är att stärka etableringsfriheten i den offentliga sektorn, att se till att upphandling av kommunal verksamhet sker i konkurrens, att uppmuntra

avknoppningar av offentlig verksamhet och att öppna marknaden för hem-nära tjänster.

Riksdagen bör i ett uttalande till regeringen ställa sig bakom vad utskottet nu anfört. Därigenom blir motion 1998/99:N10 (m) tillgodosedd. Övriga aktuella motioner avstyrks. Utskottet föreslår slutligen att regeringens nu aktuella skrivelse läggs till handlingarna utan ytterligare åtgärd.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

beträffande *lägesrapport angående de regionala tillväxtavtalen*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:N10 och med avslag på
motionerna 1998/99:N11, 1998/99:N12 och 1998/99:N13
dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
dels lägger regeringens skrivelse 1998/99:96 till handlingarna.

Innehållsförteckning

Ärendet	1
Sammanfattning.....	1
Skrivelsen	1
Motionerna	1
Utskottet	2
Regeringens skrivelse	2
Inledning	2
Bakgrund.....	2
Lägesrapport.....	3
Motionerna.....	5
Vissa kompletterande uppgifter	7
Tidigare riksdagsbehandling	7
Utveckling.....	8
Utskottets ställningstagande.....	9
Hemställan	10
Reservation (m, kd, fp)	10